

כך: דווקא אכילה והקטרה אינן מצטרפות, הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול, מצטרף, אף על גב שחישב לחצאים.

ושמא תאמר, אם הסיפא סוברת כרבנן מאי קא משמע לן דבר שלא שמענו קודם? והרי אי דבר שדרכו לאכול קא משמע לן שמחשבות לחצאין מצטרפות, כבר מרישא שמעת מינה דבר זה, שהרי נאמר בה כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר פסול. ואי באה הסיפא להשמיענו שחישב לאכול ולהקטיר אין מחשבת אכילה והקטרה מצטרפות, הרי מדיוקא דרישא שמעת מינה דבר זה, שהרי יש לדייק מהרישא שדווקא לאכול דבר שדרכו לאכול, אין, הרי זו מחשבה, אבל אם חשב על דבר שאין דרכו לאכול, לא, אין זו מחשבה. ונמצא, שאם חישב לאכול חצי זית בשר וחצי זית אימורים אין מצטרפות שתי המחשבות. ואם כן, השתא, ומה לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול שנינו ברישא שלא מצטרף, לאכול ולהקטיר מביעו שלא מצטרף, וממילא אי אפשר לומר שאת זה באה הסיפא ללמדנו, ובהכרח באה להשמיענו דיוק זה שאם חישב לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול מצטרף, וכרבי אליעזר.

תשובתך, לאכול ולהקטיר איצטריך הסיפא להשמיענו, ולא היינו מדייקים זאת מהרישא, כי סלקא דעתך אמינא, התם, ברישא, שחשב לאכול דבר שאין דרכו לאכול, הוא דלאו כי אורחיה קא מחשב, לכן אין זו מחשבה. אבל הכא בסיפא, שחשב לאכול ולהקטיר, דבהאי במחשבת אכילה כי אורחיה שחישב בה על דבר שדרכו לאכול ובהאי במחשבת הקטרה כי אורחיה, שחישב בה על דבר שדרכו להקטיר, אימא ליצטרף ויהיה זה פיגול, קא משמע לן הסיפא שאף בזה אין מצטרף.

שנינו במשנה: חשב לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית, הרי זה כשר.

ומדייקת הגמרא: טעמא שחישב לאכול ולהקטיר, רק באופן זה הוא כשר, משום שאין אכילה והקטרה מצטרפים. הא אם חישב לאכול ולאכול אפילו דבר שאין דרכו לאכול, כגון אימורים, שהרי עליהם דיברה המשנה בדין של להקטיר, מצטרף.

ואם כן, קשה, הא קתני רישא שאם חישב לאכול דבר שדרכו לאכול הרי זה פיגול. ומשמע כי רק את שדרכו לאכול, אין, דווקא באופן זה הוא פיגול, אבל אם חישב לאכול דבר שאין דרכו לאכול, לא. והיינו משום שאין מחשבים מאכילת מזבח לאכילת אדם?!

ומתצינן: אמר רבי ירמיה: הא, סיפא זו, מני? — רבי אליעזר היא, דאמר מחשבין מדבר הראוי לאכילת אדם לעשותו לאכילת מזבח. דהיינו להקטירו חוץ לזמנו או חוץ למקומו, והרי זה נפסל בכך, וכן מחשבין מדבר הראוי לאכילת מזבח, שהוא דבר הראוי להקטרה, לאכילת אדם, שיאכלנו חוץ לזמנו או חוץ למקומו, והרי זה פסול.

דתנן, השוחט את הזבח במחשבה לאכול חוץ לזמנו או חוץ למקומו דבר שאין דרכו לאכול, או שחישב ולהקטיר חוץ לזמנו או חוץ למקומו דבר שאין דרכו להקטיר — כשר! כיון שחשב לאכול או להקטיר דבר שאינו עומד לאכילה או להקטרה אין זו מחשבה הפוסלת. ורבי אליעזר פוסל, ואף באופן זה נחשב מחשבה הפוסלת.

אבני אמר: אין הכרח להעמיד את הסיפא כרבי אליעזר, אלא אפילו תימא רבנן היא, ולא תימא לדייק מהסיפא הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול שמצטרף כרבי אליעזר, אלא אימא לדייק

הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן

מכדי אכילת פרס, ולמד בדברי אביי שהוכיח ממה שמבואר במשנה ששתי אכילות מצטרפות היינו בשני בני אדם [וכפי שפשטה הגמרא לעיל על חישב לאכול כוית בשני בני אדם], ואם כן כל שכן שאכילת אדם אחד ביותר מכדי אכילת פרס מצטרפת, ורבה שהסתפק בדבר זה היינו משום שלא ידע מספיקו של רב אשי בשני בני אדם, ולכן הסתפק ביותר מכדי אכילת פרס, והוא הדין בשני בני אדם.

כתב כי נראה שלא היה בגירסת הרמב"ם דיחוי הגמרא "דלמא בהסק גדול".

ותמה השפת אמת, שהרי ודאי דחיה גמורה היא כיון שסתם אש המערכה בודאי אוכלת כזית בפחות מכדי אכילת פרס וזהו שמדוייק מהמשנה שכזית וכזית כעין הקטרה מצטרף משום שסתם הקטרה היא בפחות מכדי אכילת פרס! ולכן כתב, שהרמב"ם לא גרס כלל בדברי הגמרא "והא הקטרה יותר